



Rekenkamer HHNK

Jaarverslag 2025

&

Jaarplan 2026

april 2026



Inhoudsopgave

Jaarverslag 2025

3

Jaarplan 2026

6



Leden rekenkamer

Op 20 september 2023 heeft het college van hoofdingelanden (CHI) de verordening tot een onafhankelijke rekenkamer vastgesteld. De rekenkamer is op 28 februari 2024 beëdigd en bestaat uit vier externe leden die worden ondersteund door een secretaris (per 1 mei 2024). De vier leden zijn:

- H.C.P. (Leny) van Duivenvoorde, voorzitter
- M.D. (Maarten) Bok, lid
- J.M. (Jan) Bots, lid
- A.C. (Arja) Kapitein, lid, vice voorzitter

De rekenkamer vergadert maandelijks en bespreekt daarin de plannen voor nieuwe onderzoeken, de voortgang van de lopende onderzoeken en relevante zaken die gedurende het jaar langskomen. In de eerste maanden na de beëdiging is de werkwijze vastgesteld: het reglement van orde en het onderzoeksprotocol. Op de website van de rekenkamer <https://www.hhnk.nl/rekenkamer> zijn deze documenten te vinden.

Missie

Met haar werk beoogt de rekenkamer primair om het CHI te ondersteunen in de uitvoering van haar kaderstellende- en controlerende rol. Voor de rekenkamer is het verrichten van onderzoek het geëigende middel daartoe. Hierbij onderzoekt de rekenkamer of publieke gelden efficiënt, effectief en rechtmatig worden besteed en wat het resultaat is van de beleidsvoornemens van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (D&H). Ook D&H en het ambtelijke apparaat kunnen profiteren van de werkzaamheden van de rekenkamer

De rekenkamer bereikt haar missie door onafhankelijk onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. Het doen van onderzoek staat in het teken van bijdragen aan leren en verbeteren om daarmee uiteindelijk het belang van de samenleving waarin het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) functioneert te dienen.

Onderzoek criteria en de groslijst

De rekenkamer heeft haar werkwijze voor selectie van uit te voeren onderzoeken vastgelegd in eerdergenoemd onderzoeksprotocol. Om tot een onderzoeksonderwerp te komen, heeft de rekenkamer gesproken met CHI leden, vakliteratuur gelezen, onderzocht welke onderwerpen bij andere waterschappen spelen. De groslijst is besproken met de secretarisdirecteur en de concerncontroller. Bij het maken van de keuze voor onderwerpen zijn de selectiecriteria gehanteerd uit het onderzoeksprotocol:

- gaan over zaken die door het hoogheemraadschap te beïnvloeden zijn;
- zijn maatschappelijk relevant;
- hebben (mede) een groot financieel belang;
- sluiten aan op de visie, doelen en beleidsprioriteiten van het hoogheemraadschap;
- hebben een politiek-bestuurlijk belang;
- vormen een risico voor de doelmatigheid, rechtmatigheid of doeltreffendheid;
- leveren bruikbare leereffecten op voor het CHI en D&H;
- zijn onderzoekbaar en leveren een degelijk onderzoeksresultaat op;
- worden (t.z.t.) verspreid over meerdere beleidsterreinen;



- zijn niet onlangs onderzocht door anderen (D&H uit hoofde van artikel 109a van de Waterschapswet, de accountant, concerncontrol of een onderzoeksbureau);
- zijn in het bijzonder geschikt voor de rekenkamer om te onderzoeken op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden.

Het onderzoeksvoorstel is ter becommentariëring en bespreking aangeboden aan de auditcommissie. De rekenkamer is onafhankelijk in de keuze van onderzoeksobjecten.

Afgeronde onderzoeken in 2025

Rollen en verantwoordelijkheden

Een oriënterend, quick scan onderzoek waarbij inzicht gegeven is in de rollen en verantwoordelijkheden van en binnen het HHNK. De centrale vraag van het onderzoek: Welke rollen en verantwoordelijkheden hebben de verschillende gremia van HHNK volgens de formele regels en in de praktijk? Vanuit het inzicht in de regels en in de praktijk zijn verbetermogelijkheden opgesteld in de vorm van verwonderpunten en aanbevelingen.

Omgevingswet

Het doel van dit onderzoek, is om inzicht te krijgen in de vraag hoe HHNK zijn rol pakt voor de weging van de waterbelangen bij externe partijen in de ruimtelijk ontwikkeling en om een beeld krijgen hoe externe ketenpartners tegen het HHNK aankijken. En of daarbij rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. De hoofdvragen bij dit onderzoek:

1. Op welke wijze pakt HHNK zijn rol bij de toepassing van de Omgevingswet (omgevingsvisie, plan en vergunningen) richting externe partijen als provincie en gemeenten, zodat de waterbelangen in de (integrale) ruimtelijke ontwikkelingen voldoende worden meegenomen?
2. Hoe geeft het AB invulling aan de kaderstellende en controlerende rol in dit proces?

Vanuit het inzicht zijn conclusies en aanbevelingen opgesteld.

DoeMee onderzoek - energiebesparingsplicht

De rekenkamer HHNK heeft meegedaan met een DoeMee onderzoek naar de energiebesparingsplicht bij waterschappen dat in opdracht van de Vereniging van Rekenkamers is uitgevoerd. Dit onderzoek richtte zich specifiek op waterschappen en hun ervaring met energiegebruik, energiebesparing en de wet- en regelgeving.

Besluitvorming in CHI over de drie bovenstaande rekenkameronderzoeken

Het heeft de rekenkamer HHNK bevreemd dat nagenoeg alle conclusies voor kennisname aangenomen zijn en alle aanbevelingen niet overgenomen zijn. Voor de drie rekenkameronderzoeken is hiertoe besloten door het CHI op 4 februari 2026. Wel is er naar aanleiding van het onderzoek Rollen en verantwoordelijkheden een motie “Griffie” en een motie “Perceptiekosten” aangenomen. Uiteraard is het aan het CHI om de uitkomsten van rekenkameronderzoek wel of niet over te nemen. Tegelijkertijd benadrukt de rekenkamer dat de rekenkamer ter ondersteuning van het CHI is, en dan is het opmerkelijk dat het CHI het advies van het DB overneemt om alle aanbevelingen bij de drie rekenkamerrapporten niet over te nemen.



Stand van zaken opvolging aanbevelingen

Tot eind 2023 functioneerde een rekenkamercommissie. De voortgang van de aanbevelingen uit de rapporten van die rekenkamercommissie, wordt door de afdeling concerncontrol geregistreerd en gemonitord. Onderstaand is de voortgangsrapportage van de aanbevelingen die nog openstonden uit eerdere onderzoeken van de rekenkamercommissie opgenomen.

Tabel 1: stand van zaken implementatie openstaande aanbevelingen

Aanbevelingen eerdere rekenkameronderzoeken	Aantal	Status
Waardevolle grondstoffen	1	April 2026 afgerond
Subsidieverwerving	1	Gestart
Meldingen	1	Dec. 2025 afgerond

Financiële verantwoording

Het budget in de onderstaande tabel is inclusief BTW, de rekenkamer is BTW verschuldigd. Het budget voor de secretaris is inclusief BTW, maar door de verschuldigde BTW is er meer besteed. Het onderzoeksbudget is niet volledig benut. De reden is omdat de rekenkamer twee onderzoeken in eigen beheer heeft uitgevoerd, hetgeen goedkoper is dan uitbesteden aan een extern bureau. Daarnaast is een DoeMee onderzoek vanuit de VvR goedkoper dan een regulier onderzoek. Verder heeft de rekenkamer besloten om geld te besteden aan vormgeving. De rekenkamer heeft een huisstijl ontwikkeld en het onderzoek Omgevingswet was hiervoor de pilot.

Tabel 2: specificatie budget en besteding voor 2025

	Budget	Besteed
Onderzoeksbudget	€ 80.000	€ 40.945
Ambtelijk secretaris	€ 30.000	€ 33.641
Presentiegelden	€ 10.000	€ 17.962
Vormgeving	-	€ 1.494
Totaal	€ 120.000	€ 92.549



Inleiding

De rekenkamer kan, afhankelijk van de grootte van het onderzoek, 1 á 3 onderzoeken per jaar uitvoeren. De rekenkamer hecht hierbij aan het uitvoeren van onderzoeken die van belang zijn voor het CHI.

De rekenkamer houdt een groslijst van potentiële onderwerpen voor onderzoek bij. Het is een zogeheten ‘dynamische’ groslijst. Dit wil zeggen dat deze telkens kan worden aangepast naar aanleiding van ontwikkelingen. In het jaarplan geeft de rekenkamer aan welke onderzoeken zij komend jaar wil gaan uitvoeren. In het jaarverslag 2025 is beschreven hoe de groslijst tot stand is gekomen.

Onderzoeksprogramma 2026

Onderbesteding

De rekenkamer is nog bezig met het landelijke DoeMee onderzoek 2025 naar onderbesteding. De vereniging van Rekenkamers leidt dit onderzoek. Onderbesteding is, het positieve verschil tussen het begrote resultaat en het werkelijke resultaat. De hoofdvraag van dit onderzoek is: Geeft de wijze waarop HHNK begroot, de CHI een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd? De uitkomsten zullen in het eerste halfjaar 2026 worden gepubliceerd.

Nieuw onderzoek en positie en relatie rekenkamer HHNK

De rekenkamer is in 2025 gestart met het verkennen van twee nieuwe onderzoeksonderwerpen, informatisering en KRW. Maar in afstemming met de auditcommissie is besloten om deze onderzoeken (nog) niet uit te voeren.

Alvorens weer een verkenning op te starten gaat de rekenkamer zich in 2026 eerste oriënteren op de situatie zoals in het jaarverslag 2025 is beschreven. De rekenkamer ervaart dat er factoren zijn die de positie van de rekenkamer onder druk zetten. Voorafgaand aan een nieuw regulier onderzoek gaat de rekenkamer onderzoek doen naar een betere positionering van de rekenkamer en de relatie met alle gremia van het HHNK. De rekenkamer is zich hierop nu aan het oriënteren.

Overige werkzaamheden

Lidmaatschap Vereniging van Rekenkamers

De rekenkamer HHNK volgt actief landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers. Via de Vereniging van Rekenkamers (VvR) heeft de rekenkamer toegang tot deze informatie. De VvR organiseert congressen en webinars voor lokale rekenkamers, waaraan leden van de rekenkamer hebben deelgenomen.

Overleg Kring Waterschap en kring Boven het IJ

Binnen de VvR hebben de rekenkamers van de waterschappen een kring waarin specifieke informatie wordt gedeeld o.a. over de positionering, kennis en ervaring. De leden komen maandelijks online bijeen, met uitzondering van de vakantieperiodes. De kring Boven het IJ



wordt door de voorzitter en/of de secretaris bezocht voor kennisdeling en mogelijkheden te verkennen voor een eventueel gezamenlijk onderzoek.

Binding met de CHI via klankbordgroep

In de verordening van de rekenkamer HHNK is vastgelegd dat de auditcommissie optreedt als klankbordgroep en aanspreekpunt voor de rekenkamer. Dit is ook de reden dat de rekenkamer in 2026 een aantal keer zal aanschuiven bij de auditcommissie.

Financiële verantwoording

Het budget voor 2026 is voor het eerst geïndexeerd en komt uit op €123.212,--. Ook zijn de bedragen inclusief BTW, maar de rekenkamer is wel BTW verschuldigd.



